

Міністерство освіти і науки України
Донецька обласна державна адміністрація
Рада ректорів вищих навчальних закладів Донецького регіону
Донецький державний університет економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського
Інститут економіки промисловості НАН України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних
досліджень НАН України

**М.І.Туган-Барановський-
видатний вчений-економіст.
Спадщина та новації**

Матеріали
міжнародної науково-практичної
конференції

20-21 січня 2005 року

Донецьк 2005

Міністерство освіти і науки України
Донецька обласна державна адміністрація
Рада ректорів вищих навчальних закладів Донецького регіону
Донецький державний університет економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського
Інститут економіки промисловості НАН України
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних
досліджень НАН України

Присвячується
140-річчю з дня народження М. І. Туган-Барановського
та
85-річчю з дня заснування університету

***М.І.Туган-Барановський –
видатний вчений-економіст.
Спадщина та новації***

Міжнародна науково-практична конференція

20-21 січня 2005 року

Том I

Донецьк 2005

ББК 65
Т 81
УДК 33(063)

М.І. Туган-Барановський – видатний вчений-економіст. Спадщина та новації: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції / Голов. ред. О.О. Шубін. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – Т. I. – 231 с.

Збірник пропонує матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "М.І. Туган-Барановський – видатний вчений-економіст. Спадщина та новації", яка присвячена 140-річчю з дня народження М.І. Туган-Барановського та 85-річчю з дня заснування університету.

Редакційна колегія:

Шубін О.О., д-р екон. наук (голов. ред.);	Ландик В.І., д-р екон. наук;
Садеков А.А., д-р екон. наук (відп. ред.);	Омелянович Л.О., д-р екон. наук;
Дергачова В.В., канд. екон. наук (відп. секр.);	Поклонський Ф.Є., д-р екон. наук;
Азарян О.М., д-р екон. наук;	Чернега О.Б., д-р екон. наук;
Аптекарь С.С., д-р екон. наук;	Бакунов О.О., канд. екон. наук;
Бабенко А.Г., д-р екон. наук;	Горожанкіна М.Є., канд. екон. наук;
Балабанова Л.В., д-р екон. наук;	Смерічевська С.В., канд. екон. наук;
Білопольський М.Г., д-р екон. наук;	Сухарева Л.О., канд. екон. наук;
Брітченко Г.І., д-р екон. наук;	Чацкіс Ю.Д., канд. екон. наук

Адреса редакційної колегії збірника:
83050, м. Донецьк, вул. Щорса, 31

©Донецький державний університет
економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського, 2005

Таким чином, у найближчі два роки можна очікувати надходження прямих іноземних інвестицій в Україну в розмірі:

а) на 01.01.05 р.:

$$t = 12; \hat{y}_t = 2874,64 + 624,36 \times 12 = 10367,0;$$

б) на 01.01.2006 р.:

$$t = 13; \hat{y}_t = 2874,64 + 624,36 \times 13 = 10991,4.$$

Екстраполяція тренду дає точковий прогноз. Але "влучення в ціль" є малоімовірним, тому було визначено довірчий інтервал, який з певною ймовірністю окреслює межі можливих прогнозних значень. У результаті було отримано, що:

а) для прогнозу на 01.01.2005 р.:

$$S_p = 376,21 \\ 9516,77 \leq y_{np} \leq 11217,23$$

б) для прогнозу на 01.01.2006 р.:

$$S_p = 391,58 \\ 10106,43 \leq y_{np} \leq 11841,63$$

Отже, з ймовірністю 0,95 можна стверджувати, що на 01.01.2005 р. надходження ПІІ становитиме щонайменше 9516,77 млн. дол. США і не перевищить 11217,23 млн. дол. США; на 01.01.2006р. очікується не більше 11841,63 млн. дол. США, але не менше 10106,43 млн. дол. США.

Тобто ми бачимо, що очікується щорічне збільшення надходження іноземних інвестицій, але такі темпи не задовольняють Україну. За оцінками спеціалістів, наша держава потребує 40-50 млрд. дол. США, тому вирішувати проблеми залучення капіталів у країну та стимулювання інвестиційної активності треба вже зараз.

Гриньова В.М., д-р екон. наук, проф.,

Колодізев О.М., канд. екон. наук, доц., Харківський національний економічний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Характерною особливістю сучасного стану та подальшого розвитку світової економіки є поглиблення та активізація процесів її глобалізації. Наслідки цього процесу мають прояви в усіх індустриальних країнах, враховуючи й Україну. Ефективний розвиток економіки країни значною мірою

визначається ефективністю інноваційних процесів, поступовим перетворенням результатів науково-випробувальних робіт у реально потрібні розробки та їх упровадження у життя.

Економічне зростання будь-якої держави передбачає створення відповідних умов і застосування певних заходів щодо стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств. Процеси глобалізації світового господарства призводять до загострення конкуренції на рівні транснаціональних корпорацій, які примушені орієнтуватися при організації своїх виробництв на кращі технічні рішення та пристосувати їх до умов та вимог локальних регіональних ринків. Як свідчить світова статистика, це призводить до поглиблення міжнародної науково-технічної кооперації на принципах стратегічного партнерства. Поява стратегічних альянсів передбачає, насамперед, бажання реалізувати перспективні загальні економічні інтереси, що визначаються в межах неформальних транснаціональних угруповань. Наприкінці ХХ століття з'явилися відносно нові форми міжнародного партнерства, до яких можна віднести розвиток науково-технічної, виробничої та маркетингової кооперації на базі формування стратегічних альянсів.

Така організаційна форма партнерства передбачає певну кооперацію між промисловими підприємствами на міжнародному рівні, коли усі учасники вносять свій особливий вклад у досягнення загальної мети, розподіляють між собою усі переваги такого співробітництва та користуються правом контролю за процесом його реалізації. При цьому всі учасники кооперації зберігають формальну самостійність та незалежність один від одного.

Головною метою формування таких форм кооперації було й лишається спільне освоєння нових технологій на попередніх стадіях інноваційного циклу створення так званих міжнародним стратегічних технологічних альянсів. Особливо важливим це стає з точки зору перспектив інноваційно-технологічного розвитку.

Інтерес дослідження сучасних інноваційних процесів в економіці визначено суттєвістю технологічного розвитку як фактора конкурентоспроможності компаній та країн. Є безперечним той факт, що ефективність використання науково-технічних досягнень визначається не тільки рівнем наукових досліджень і розробок, але й комплексом відповідних технічних, виробничих, організаційних, маркетингових та фінансових операцій, які є складовими інноваційного процесу.

Сучасні і міжнародні стратегічні альянси використовують велику кількість організаційних форм кооперації з врахуванням взаємозалежності партнерів та ступеня інтернаціоналізації відносин на світовому ринку. За результатами досліджень провідних учених у даній області можна зробити узагальнення про те, що співробітництво у сфері акціонерного капіталу є більш доцільним для відносно зрілих галузей економіки. А неакціонерна форма – знаходить розповсюдження в тих галузях, які можна віднести до категорії наукомістких.

Так, за умови успішного вирішення загальних економічних та організаційних проблем міжнародного технологічного співробітництва, таку форму

співпраці, як стратегічні технологічні альянси, можна розглядати як форму передачі досвіду інноваційної діяльності українським спеціалістам в умовах ринкових перетворень і подальшої участі України в процесі глобалізації світової економіки.

Теоретичні дослідження і практичний досвід участі промислових корпорацій у міжнародних стратегічних альянсах необхідно розглядати як один із перспективних напрямів реалізації стратегічних пріоритетів інноваційно-технологічного розвитку України.

Існуюча форма міжнародного співробітництва дозволить українським підприємствам отримати доступ до нових технологій, інвестиційних ресурсів, нових знань та інших ресурсів світового господарства, які так необхідні для сучасного технологічного розвитку.

Дергачова В.В., канд. екон. наук, доц., ДонДУЕТ

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ПЕРЕДУМОВИ, СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ

Зараз відбуваються глибокі зміни в усій системі міжнародних відносин. Нова суттєва їх риса – глобалізація. Це поняття трактується по-різному; згідно з переважною точкою зору, жодна дія (економічна, політична, соціальна, юридична, воєнна), жоден процес у суспільстві, у нашому житті, яким би масштабним чи, навпаки, окремим він не був, не може розглядатися окремо. У ХХІ столітті всі мешканці нашої планети тією чи іншою мірою і в різних ролях будуть втягнені в процес глобалізації. Вагомою рисою глобалізації є також безпрецедентне в історії прискорення технічного прогресу, розвиток засобів масової інформації, зв'язку та транспорту. Взаємозв'язок та взаємозалежність окремих акцій, явищ та процесів посилюються, що потребує врахування та оцінки зворотного ефекту, всіх наслідків як близьких, так і більш віддалених, у безпосередньо прилеглих та віддалених сферах. Серйозно ускладнюється визначення передумов: ті чи інші ситуації в політиці можуть бути викликані не тільки і не стільки політичними факторами, скільки економічними, соціальними, етнічними, а в економіці вони можуть бути зумовлені не тільки і не стільки економічними факторами і т. д.

Відразу варто зазначити, що зараз не існує відповідей на всі питання, пов'язані з глобалізацією. З певною долею умовності можна констатувати, що існують принаймні два різні підходи до розуміння процесу глобалізації. Перший можна назвати глобомоноцентричним. Він відображає концепцію глобального лідерства, а фактично – америкоцентризму. У цьому випадку процес глобалізації розуміється як процес становлення системи глобального планування над світовою периферією й управління нею, здійснюваного високорозвиненою частиною світового співтовариства під егідою глобального керуючого лідера – США.

Бондаренко І.С. Проблеми гендерної політики України в контексті інноваційної моделі стратегічного розвитку країни в умовах глобалізації	91
Галушкіна Т.П., Качаровська Л.М., Новосельська Л.І. Гармонізація еколого-економічних відносин як передумова інноваційної моделі стратегічного розвитку України	93
Гейер Г.В. Правовые основы инновационной модели развития экономики в Украине	96
Горянська Т.В., Сирмамійх І.В. Прогнозування та перспективи участі іноземного капіталу в Україні	98
Гриньова В.М., Колодізев О.М. Реалізація стратегії інноваційного розвитку України в контексті активізації процесів глобальних перетворень	99
Дергачова В.В. Глобалізація світової економіки: передумови, стан, перспективи	101
Джарты В.Г. Препятствия в развитии малого инновационного предпринимательства в Украине	104
Дучинська Н.І. Роль нагромадження капіталу у формуванні інноваційної моделі розвитку економіки України	106
Жарова Л.В. Региональные аспекты инновационных трансформаций	107
Заремба П.А. Особенности и проблемы развития мясоперерабатывающей промышленности	110
Ісмаїлова Д.А. Стан і перспективи розвитку міжнародного туризму в Донецькій області.....	112
Капыльцова В.В. Теория "социальной справедливости" в условиях перехода к рынку	114
Карасьова Ю.М. Мотиваційний механізм ефективної трудової діяльності України в контексті загальноцивілізаційних тенденцій	117

**М.І. Туган-Барановський –
видатний вчений-економіст.
Спадщина та новації**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Том I

Відповідальний за випуск
Старший редактор
Редактори

Комп'ютерна верстка
Технічний редактор
Коректор

*В.В. Дергачова
Л.Г. Мельникова
Л.М. Михайлик
Л.Я. Плахтій
І.В. Покидько
О.І. Шелудько
Н.Ю. Булава*

Підписано до друку 24.12.2004 р. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк – ризографія. Ум. друк. арк. 14,4.
Обл.-вид. арк. 12,0. Тираж 500 прим. Зам. № 823.

Донецький державний університет економіки і торгівлі
ім. М.Туган-Барановського
83050, м. Донецьк, вул. Щорса, 31.
Редакційно-видавничий відділ
83023, м. Донецьк, вул. Харитонова, 10. Тел.: (0622) 97-60-50

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 1106 від 5.11.2002 р.